

Виконані завдання надсилати
у viber або telegram по тел. (050) 465-95-99

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Тема 1. Господарська діяльність та управління нею. Господарські правовідносини.

1. Поняття та ознаки господарської діяльності.
2. Види господарської діяльності (підприємницька (комерційна) та некомерційна господарська діяльність).
3. Підприємництво як спосіб здійснення господарської діяльності.
4. Поняття, ознаки та види господарських правовідносин.

Тема 2. Господарське законодавство. Поняття господарського права

1. Поняття, ознаки та особливості господарського законодавства.
2. Система господарського законодавства.
3. Вдосконалення господарського законодавства.
4. Господарське право як галузь права.
5. Господарське право як галузь науки.
6. Господарське право як навчальна дисципліна.

Тема 3. Загальна характеристика суб'єктів господарських правовідносин

1. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарського права.
2. Утворення суб'єктів господарювання.
3. Державна реєстрація суб'єктів господарювання.
4. Ліцензування господарської діяльності
5. Ліквідація суб'єктів господарювання.

Тема 4. Правове становище підприємств

1. Поняття, ознаки підприємств як організаційно-правової форми господарювання.
2. Види підприємств
3. Особливості правового становища державних підприємств
4. Особливості правового становища комунальних підприємств.
5. Особливості правового становища підприємств колективної власності.
6. Приватні підприємства.

Тема 5. Правовий статус господарських товариств.

1. Поняття та характерні риси господарських товариств.
2. Класифікація господарських товариств.

3. Майно та майнові права у господарському товаристві.
4. Права і обов'язки учасників господарських товариств.
5. Управління господарським товариством.
6. Акціонерне товариство.
7. Товариство з обмеженою відповідальністю.
8. Товариство з додатковою відповідальністю.
9. Командитне товариство.
10. Повне товариство.

Тема 6. Суб'єкти організаційно-господарських повноважень

1. Поняття об'єднання підприємств.
2. Види та організаційно-правові форми об'єднань підприємств.
3. Функції та компетенція об'єднання підприємств.
4. Правовий статус холдингових компаній. Особливості правового становища державних холдингових компаній.
5. Кабінет Міністрів України як суб'єкт організаційно-господарських повноважень.
6. Господарські міністерства (інші, підпорядковані Кабінету Міністрів України органи) як органи господарського керівництва та суб'єкти організаційно-господарських повноважень.
7. Організаційно-господарські повноваження Фонду державного майна України.

Тема 7. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання. Особливості правового режиму окремих категорій майна у сфері господарювання.

1. Майно у сфері господарювання. Поняття та види майна, що використовується у сфері господарювання.
2. Право власності – основне речове право у сфері господарювання: поняття та зміст.
3. Похідні від права власності правові титули майна суб'єктів господарювання: право господарського відання, право оперативного управління, право довірчої власності, право користування.
4. Використання природних ресурсів у сфері господарювання.
5. Поняття корпоративних прав. Загальні засади здійснення корпоративних прав.

Тема 8 Загальні положення щодо господарських зобов'язань. Господарські договори

1. Поняття господарських зобов'язань та підстави їх виникнення.
2. Підстави класифікації та види господарських зобов'язань.
3. Основні засади виконання господарських зобов'язань.
4. Забезпечення виконання господарських зобов'язань.
5. Припинення господарських зобов'язань.

6. Поняття, ознаки та види господарських договорів.
7. Функції господарських договорів.
8. Порядок укладення, зміни та розірвання господарських договорів.
9. Зміст та форма господарського договору.

Тема 9 Основні засади господарсько-правової відповідальності

1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
2. Функції та підстави господарсько-правової відповідальності.
3. Принципи, межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності.
4. Форми господарсько-правової відповідальності (відшкодування збитків, сплата штрафних санкцій, оперативно-господарські санкції, адміністративно-господарські санкції).

Тема 10 Банкрутство як правовий механізм регулювання підприємницької діяльності

1. Поняття та ознаки банкрутства. Сторони у справі про банкрутство.
2. Досудова санація боржника
3. Стадії провадження у справі про банкрутство.
4. Розпорядження майном боржника як судова процедура у справі про банкрутство.
5. Санація боржника як судова процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування.
6. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування.
7. Відновлення платоспроможності фізичної особи.

Завдання для самостійної роботи:

- визначте спільні та відмінні ознаки підприємницької (комерційної) та некомерційної господарської діяльності;
- поясніть необхідність здійснення управління господарською діяльністю;
- виявіть спільні та відмінні риси (1) управління господарською діяльністю на рівні країни та регіонів (щодо суб'єктів господарювання всіх форм власності) і (2) управління господарською діяльністю суб'єктів права державної та комунальної власності;
- встановіть відмінність господарських відносин від цивільних та адміністративних;
- визначте напрями та шляхи вдосконалення господарського законодавства з метою зменшення негативних наслідків світової фінансової кризи;
- визначте спільні риси та відмінності між суб'єктами господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень;
- встановіть особливості правового статусу суб'єктів організаційно-господарських повноважень;

- складіть порівняльну таблицю підстав та способів припинення різних видів суб'єктів господарювання.
- визначте відмінності між підприємствами (1) унітарного та корпоративного типу, (2) державної та комунальної форм власності.
- поясніть співвідношення понять «підприємство» і «господарське товариство» з відповідним обґрунтуванням;
- складіть порівняльні таблиці:
 - а) особливостей управління в різних видах господарських товариств;
 - б) відповідальності учасників різних видів господарських товариств;
 - в) установчих документів і вимог до їх змісту для різних видів господарських товариств.
- складіть порівняльну таблицю «відмінності права власності від похідних правових титулів майна».
- складіть порівняльну таблицю «відмінності господарсько-правової відповідальності від цивільної та адміністративної»;
- складіть порівняльну таблицю досудової санації боржника і санації як судової процедури.

Розв'язання ситуацій :

Задача 1

Громадянин України Василенко В.П. безпосередньо здійснює систематичну (протягом двох років) на власний ризик діяльність із надання посередницьких послуг у сфері торгівлі (пошук потенційних оптових покупців та/або продавців) з метою отримання прибутку. Проте Петренко В. П. не зареєструвався як підприємець, оскільки він вважає таку діяльність додатковою до основної роботи на державному підприємстві, яке несистематично сплачує заробітну плату і тим самим змушує працівників шукати додаткові джерела доходів, аби забезпечити своїм сім'ям більш-менш достойні умови життя.

Чи є Василенко В.П. суб'єктом господарських правовідносин? Обґрунтуйте свою відповідь, посилаючись на відповідні положення чинного законодавства України.

За яких умов фізична особа набуває статусу суб'єкта господарських правовідносин?

Задача 2

Четверо громадян України віком від 16 до 25 років вирішили створити підприємницьку організацію для спільного здійснення за безпосередньої трудової участі кожного з них ремонтно-будівельних робіт у приватному житловому фонді. Один із цих громадян пообіцяв внести 1000 грн., інший – надати свою невеличку майстерню площею 10 кв.м. для облаштування офісу; решта – не могла запропонувати нічого, крім своєї праці. Відтак постало питання про вибір організаційно-правової форми підприємницької організації, яка б відповідала таким ознакам:

- відсутність законодавчих вимог до мінімального розміру статутного (складеного) капіталу;
- участь усіх учасників організації у веденні справ останньої, але при наявності виконавчого органу (директора), який міг би контролюватися обраним учасниками ревізором;
- демократичні засади вирішення основних питань діяльності організації за принципом: кожний учасник має лише один голос незалежно від його майнової участі в організації;
- розподіл чистого прибутку організації насамперед в залежності від трудової участі, а потім – майнової;
- обмежений характер майнової відповідальності учасників організації у разі недостатності (відсутності) у останньої необхідного для покриття заборгованості майна (коштів).

Яку організаційно-правову форму підприємницької організації Ви можете порекомендувати? Обґрунтуйте свої рекомендації.

Задача 3

Троє громадян вирішили створити господарське товариство, яке б характеризувалося:

- відсутністю законодавчих вимог щодо розміру статутного (складеного) капіталу;
- незначним ризиком для учасників товариства у разі негараздів у його діяльності;
- обмеженим рухом учасників;
- можливістю формування виконавчого органу не лише з учасників товариства, а й з найманих працівників.

Якому виду господарських товариств відповідають ці ознаки?

Які дії мають виконати засновники для реалізації свого задуму?

Задача 4

Виробничий кооператив “Мрія”, перебуваючи протягом року у стані неплатоспроможності через неможливість стягнення дебіторської заборгованості зі своїх контрагентів, вирішив ініціювати справу про визнання його банкрутом.

Який сенс для боржника ініціювати справу про власне банкрутство? В яких випадках боржник зобов’язаний ініціювати справу про банкрутство? Які документи має подати боржник-заявник для порушення провадження у справі про банкрутство?

Задача 5

ПАТ «Машинобуд» дало оголошення в місцеву газету про продаж партії верстатів, від яких відмовився їх замовник, за ціною 100 тис. грн. за один верстат (в газеті зазначалося, що ціна є чинною протягом одного місяці від дня

публікації, а верстати можуть бути продані цілою партією чи в будь-якій меншій кількості). Через два тижні ПП «Топаз» вернулося до ПАТ, маючи намір купити три верстати за вказаною в публікації ціною. Проте представник ПАТ заявив, що вони чекають більш вигідних покупців, які могли б купити або всю партію, або заплатити вищу ціну, ніж була зазначена в публікації.

Чи правомірна відмова представника ПАТ «Машинобуд»? Як в даному випадку має діяти ПП «Топаз» з метою захисту своїх прав та законних інтересів?

Задача 6

Приватне підприємство (ПП) «А» і ТОВ «Р» уклали договір поставки, за яким ПП прийняло зобов'язання поставити ТОВ автозапчастини до трактора ХТЗ. Проте в договорі не було зазначено: а) асортимент запчастин, б) вимоги щодо їх якості.

Після поставки першої партії запчастин ПП «А» з'ясувало, що поставлена продукція не відповідає усним домовленостям з постачальником щодо її асортименту та якості. Вимогу замінити поставлені запчастини на інші, що відповідають усним домовленостям, ТОВ «Р» проігнорувало.

Чи є цей договір чинним? Які умови договору є істотними?

Які наслідки відсутності в договорі хоча б однієї з істотних умов?

Чи є правомірними вимоги ПП «А»?

Список рекомендованих джерел

1. Актуальні проблеми господарського права (Загальна частина) : навч. посібник / за заг. ред. В. С. Щербини. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 527 с. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій (Загальна частина). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 240 с.

2. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій (загальна частина). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 240 с.

3. Вінник О. М. Господарське право : навчальний посібник / О. М. Вінник. – К.: Правова єдність, 2009. – 766 с.

4. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права : моногр. / В. С. Щербина. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 264 с.

5. Щербина В. С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. – 6-те вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.

6. Щербина В.С. Вибране. Збірка статей. – К.: Вид. Ліра-К, 2015. – 607 с.

7. Щербина В. С. Деякі проблеми удосконалення господарського і господарського процесуального законодавства України / В. С. Щербина // Право України. – 2010. – № 10. – С. 13–18.

8. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: / за заг.ред. В. С. Щербини. – К.: Юрінком Інтер, 2019. – 816 с.

9. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України [Пацурія Н. Б., Поєдинок В. В., Рєзнікова В. В. та ін.] / Інформаційно - правова система Ліга:Закон: <http://lz.ligazakon.ua>.-2016.

10.Пронська Г. В. Вибране / Г. В. Пронська. – К.: Освіта України, 2013. – 696 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою 28 червня 1996 року // ВВР України. – 1996.– № 30.– Ст. 141.
2. Закон України від 16.04.1991 р. «Про зовнішньоекономічну діяльність» // ВВР УРСР. – 1991.– № 29.– Ст. 377.
3. Закон України від 19.09.1991 р. «Про господарські товариства» // ВВР України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
4. Закон України від 10.04.1992 р. «Про оренду державного та комунального майна» (в редакції Закону від 14.03.1995 р.) // ВВР України – 1995. – № 15. – Ст. 99.
5. Закон України від 17.07.1997 р. «Про сільськогосподарську кооперацію» // Урядовий кур'єр. – 1997. – 14 серпня.
6. Закон України від 02.03.2015 р. «Про ліцензування видів господарської діяльності» // ВВР. – 2015.– № 23. – Ст.158.
7. Господарський кодекс України // Голос України. – 2003.– 14 березня.
8. Цивільний кодекс України // Голос України. – 2003.– 12–13 березня.
9. Закон України від 15.05.2003 р. «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» // Юридичний вісник України. – 2003. – № 28 (12-18 липня).
10. Закон України від 19.06.2003 р. «Про фермерське господарство» // Юридичний вісник України. – 2003. – № 33 (16–22 серпня).
11. Закон України від 10.07.2003 р. «Про кооперацію» // ВВР України. – 2004.– № 5.– Ст. 35.
12. Закон України від 15.03.2006 р. «Про холдингові компанії в Україні» // ВВР України. – 2006. – № 34. – Ст. 291.
13. Закон України від 21.09.2006 р. «Про управління об'єктами державної власності» // ОВУ. – 2006. – № 41. – Ст. 2726.
14. Закон України від 06.02.2018р. «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» // ВВР України. – 2018. – № 13. – Ст. 69.
15. Закон України від 27.07.2022 р. «Про акціонерні товариства» // ВВР України. – 2022.